

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/179715>

Please be advised that this information was generated on 2020-10-22 and may be subject to change.

Voorlezen uit de atlas

Ik ben in de jaren 50 opgegroeid in een Brabants boerendorp aan de rand van De Peel in een gezin zonder boeken. Vanwege gebrek aan toekomstperspectieven waren mijn opa en oma met twaalf van hun veertien kinderen naar Canada geëmigreerd. Mijn vader was achtergebleven op de boerderij, zijn oudste zus zat in het klooster. In de boerderij naast ons woonde een neef van mijn vader met zijn gezin. De boerderij was van een broer van mijn opa en hij heette Driek-oom. Hij had geen kinderen en zijn vrouw was jong overleden. Daarom mocht zijn neef de boerderij hebben, op voorwaarde dat Driek-oom gratis bij hem mocht inwonen. Hij woonde in de opkamer boven de kelder.

Als jongetje van een jaar of vijf ging ik vaak bij Driek-oom op bezoek. Meestal zat hij in zijn stoel naast de kachel op pruimtabak te kauwen. Driek-oom had één boek, een *Kleine Bosatlas*. Ik mocht bij hem op schoot zitten en dan pakte hij de atlas. Vaak

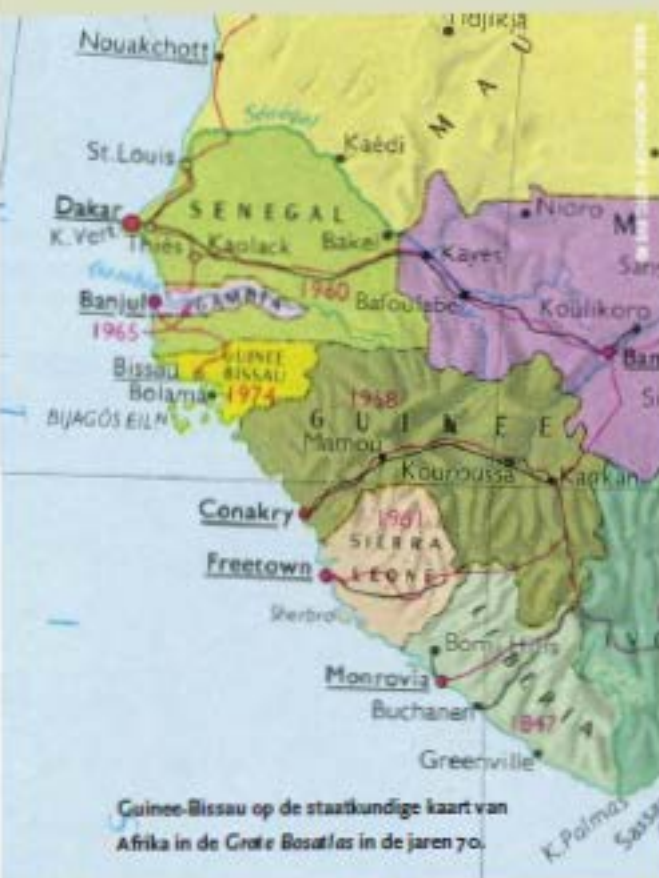
sloeg hij de kaart van Canada open (dat in mijn herinnering toen nog een eigen pagina had). Hij liet dan zien waar, tussen de Grote Meren in, zijn broer Bert (mijn opa) met zijn familie woonde en welke reis ze daarvoor hadden afgelegd. Soms pakte hij de kaart van Zuid-Amerika en vertelde hij waar zijn neef Gidus missionaris was en zijn zus Jeanne d'Arc de eerste middelbare school van Curaçao had opgezet. Of hij pakte de kaart van Europa of een ander werelddeel en vertelde over de landen in de wereld. Driek-oom heeft in mij een fascinatie wakker gemaakt voor kaarten, atlassen en wellicht geografie.

Het grappige is dat dit taferel zich een generatie later herhaalde. Toen mijn zoon Jochem 2 jaar oud was, ging ik op reis naar Guinee-Bissau. Als er mensen op bezoek kwamen en mijn vrouw vertelde dat ik naar Guinee-Bissau

was en niemand wist waar dat landje lag, pakte Jochem de *Grote Bosatlas* en wees hij het op de staatkundige kaart van Afrika aan. Natuurlijk nadat hij dat mijn vrouw een aantal keren had zien doen. Hij raakte zo geboeid door de atlas en de verhalen die daarin zaten, dat – als je 's avonds voor het slapen gaan vroeg welk boek hij wilde lezen – hij voor de *Grote Bosatlas* koos. Heel veel avonden heb ik hem daaruit 'voor-gelezen'. Tijden lang ging hij 's ochtends met de *Bosatlas* onder zijn arm naar de kleuterschool.

Mooiere boeken dan atlassen zijn er niet. Als ik maar één boek mee mocht nemen, naar welke plek dan ook, zou dat een *Grote Bosatlas* zijn, bron van oneindig veel verhalen. •

Henk Donkers

Guinee-Bissau op de staatkundige kaart van Afrika in de *Grote Bosatlas* in de jaren 70.